

Josep Aladern, vida i obra

ARÀNTZAZU FONTS I PALLACH

13

Josep Aladern (1869-1918). *Vida i Obra* recull les conferències organitzades pel Centre d'Estudis Alcoverencs el novembre i desembre de 1993 per celebrar el 125è aniversari del naixement de Cosme Vidal i Rosich, conegut amb el pseudònim de Josep Aladern.

Ni el cicle de conferències esmentat ni, per tant, el propi llibre, pretenen ser una estudi exhaustiu i definitiu sobre Cosme Vidal, sinó que intenten donar una visió àmplia però alhora exacta de la vida i l'obra d'aquest escriptor. Les cinc conferències toquen temes molt diferents que van des del seu ideari polític fins a la vigència de la seva obra, passant per la seva tasca com a lingüista i defensor de la llengua, el seu epistolari a Miguel de Unamuno i un breu repàs biogràfic de la seva família.

La primera conferència transcrita és *L'ideari polític de Josep Aladern*, de Pere Anguera. Parla primer de la seva vinculació amb el fet català, i relaciona després el seu catalanisme amb el problema colonial, centrant-se en la derrota espanyola en la guerra de Cuba. El regeneracionisme i Catalunya és un altre dels punts tractats i també el concepte de Vidal de Catalunya-pàtria i de Països Catalans, d'ètica i societat i del seu concepte de religió, tot il·lustrat amb escrits, articles o poemes del mateix Aladern.

Carles Bastons i Vivancos ens ofereix *Set cartes de "Josep Aladern" a Miguel de Unamuno*. D'entre les més de dues mil cartes que Unamuno va rebre de Catalunya, set li van ser trameses per Aladern. D'aquest epistolari (29-VI-1898/27-XII-1903) sis cartes eren encara inèdites i la setena havia estat publicada a *Lo Somatent* el 1989. Tal com afirma Bastons, aquesta correspondència destaca per diverses raons: perquè s'inicia a partir de la traducció que féu Aladern d'uns articles d'Unamuno al català (els únics textos traduïts de l'autor basc, i que apareixen a la premsa comarcal), perquè és unidireccional (les cartes d'Unamuno a Cosme Vidal s'han per-

cut) i perquè s'interromp sense motiu el 1903. En les cartes, Aladern parla dels seus projectes literaris, de catalanisme, del panorama literari espanyol del moment, del seu concepte del català com a llengua literària, etc. Potser el més interessant és veure la seva versatilitat i les seves ganes de fer. Potser les cartes, per elles mateixes, no diuen res de transcendent, però encomanen l'entusiasme de l'autor i la seva vitalitat, i fan agafar ganes de conèixer-lo a fons.

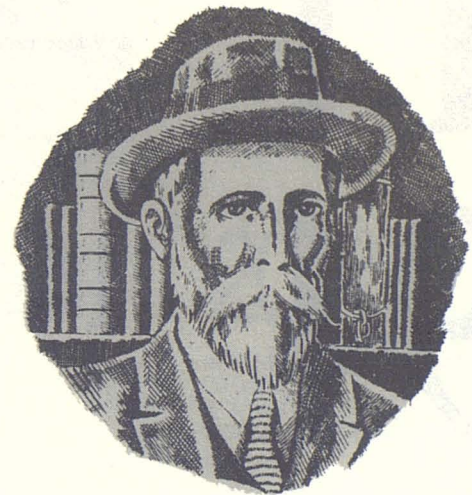
Joan Cavallé, a *Els Vidal: una família d'escriptors*, ens acosta a la vida familiar de l'Aladern. Una vida familiar que de vegades sembla una mica novel·lesca, o, millor, tipus serial de televisió, sense la coneixença de la qual seria difícil entendre Josep Aladern. Així, Cavallé fa un repàs detallat de la família paterna i materna de l'escriptor; fa referència a la casa on vivien i a la taverna que la família havia obtingut a través d'un casament; del concepte que els alcoverencs tenien de la família i del desig dels seus membres d'ajudar Cosme Vidal a realitzar les seves aspiracions i inquietuds.

A *Josep Aladern, lluitador per l'idioma*, Jordi Ginebra dóna una visió de la tasca de l'escriptor com a lingüista, filòleg i defensor de la identitat de la llengua. I deixant de banda els seus treballs amb pretensió científica, Ginebra centra la seva atenció en la seva actitud de lluitador en favor de la llengua. Així, des de bon començament Aladern fou un gran impulsor de l'ús del català a tots els nivells, no només en el literari. Activista incansable, amb més idees que recursos, la seva actitud respecte a la llengua és, encara avui, vigent, i algunes de les seves pretensions són ben actuals.

Magí Sunyer, a *Vigència literària de Josep Aladern*, ens parla de la faceta literària de l'alcoverenc, però des d'una visió global, sense pretendre passar llista a la seva extensíssima producció. Narrador, traductor, dramaturg, poeta... Aladern, però, no compta entre els millors escriptors del seu temps. La seva obra es considerada, més que en les diferents

PERE ANGUERA
CARLES BASTONS
JOAN CAVALLÉ
JORDI GINEBRA
MAGÍ SUNYER

JOSEP ALADERN (1868-1918)
VIDA I OBRA

parcel·les que conreà, con un tot global presidit per la seva personalitat extraordinària. Potser va voler tocar massa tecles alhora o potser és, precisament, aquesta versatilitat el que el fa interessant, com a literat i com a persona.

El llibre, doncs, ens ofereix unes pautes per conèixer l'home i el creador. Pautes que poden quedar simplement com un esbós general o que poden servir com a punt de partida per a un retrobament amb l'Aladern que, tot i conèixer-lo de fa temps, desconeixem. Potser ara, finalment, farem realitat els projectes que els companys d'institut i el nostre professor, Fermí Roig, tenien de repetir les festes druídiques del grup Modernista de Reus, i potser mentre busquem el dolmen perdut acabarem trobant i coneixent Josep Aladern.